

קוֹנְטֵרַס

הַנְּסִיּוֹן הַגָּדוֹל

יְעוֹרֵר וַיַּחֲזִק אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שְׂעוּבָרִים עָלָיו נְסִיּוֹנוֹת
קָשִׁים וּמְרִים, וַיּוֹרֶה לוֹ דֶּרֶךְ אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַזֵּק
מֵעַמָּד, עַל אֵף גְּדוֹל הַנְּסִיּוֹנוֹת שְׂמַעֲיָקִים וּמַצִּיקִים לוֹ,
וַיִּתֵּן לוֹ עֲצוֹת נִפְלְאוֹת אֵיךְ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

בְּנוֵי וּמִיָּסֵד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפּוֹן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה

רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלַב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יַדֵּי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

וַיַּוְרֶה לָנוּ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב

הַכְּתָבָה לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדַמוֹ"ר מוֹהַר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
גָּלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכַל-הַקְּדוֹשׁ — חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

Mesifita Heichal Hakodesh
Chasidei Breslov
1129-42nd street
Brooklyn N.Y 11219

* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:

"קרן הדפסה והפצה"

ת.ד. 8065 אשדוד

ובמספר טלפון: 03/6765235

קונטרס

הַנְּסִיּוֹן הַגָּדוֹל

.א

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר הַנְּסִיּוֹן הַכִּי
קָשָׁה לְאָדָם הוּא, כְּשֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת
עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, מְרַב מְרִירוֹת וְצָרוֹת נִפְשׁוֹ שְׁעוֹכְרוֹת
עָלָיו — הֵן מַעֲצָמוֹ, שְׁבוּעֵר בּוֹ יֵצְרוּ הָרַע בְּתַאֲנוֹת
נְאוּף וּבְתַאֲנוֹת מְמוֹן, שְׁשֵׁתִי הַתַּאֲוֹת הַלְלוּ הוֹרְסוֹת
אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, כִּי כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל לְתַאֲנוֹת נְאוּף,
הוּא מְטַמָּא אֶת מַחוֹ בְּכָל מִינֵי הֶרֶהוּרִים רָעִים
וּמְחַשְׁבוֹת מְגִנוֹת, עַד שֶׁרַחֲמָנָא לְצַלָן, פּוֹגֵם
בְּבְרִיתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵל אַחֲרֶ-כֵּן לְתַאֲנוֹת מְמוֹן,
וּמִי שֶׁנוֹפֵל כְּבָר בְּתַאֲנוֹת מְמוֹן, קָשָׁה לְדַבֵּר אֹתוֹ
בְּעֵינָיִי יִרְאֵת שָׁמַיִם, כִּי כְּבָר לֹא יִקְבֵּל אֶת דְּבוּרָךְ,
כִּי אֵף שְׁתַּאֲנוֹת נְאוּף הִיא תַּאֲנָה מְגַנָּה מְאֹד,
הַמוֹלִיכָה שׁוֹלֵל אֶת הָאָדָם בְּדַמְיוֹנוֹת וּבְמַחֲשָׁבוֹת

זרות וְהַרְהוּרִים מְגַנְּיִים, אֲשֶׁר הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, אֵף שֶׁהִיא תַּאֲוָה גְּדוּלָּה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב), שֶׁהַיִּצָּר הִרְעָה הַזֶּה הוּא שְׁטוּת גְּדוּלָּה מְאֹד, וְזֶה בָּא מִהֲדַמִּים שֶׁל הָאָדָם, שֶׁלֹּא זָכָף אוֹתָם, כִּי מִי שֵׁיִשׁ לוֹ דַּעַת בְּגִדְלַת אֲדוּנָנוּ הַבוּרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וְאִיךָ שֶׁמֶלֶא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין בִּלְעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לִכְלֵ אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אֲפִלוּ תִתְבַּע אוֹתוֹ אִיזוֹ קִלְפָה לְעֵבֶר עֲבָרָה — לֹא יִרְצָה. וְעַקֵּר הַתַּאֲוָה הַזֶּה בְּאֵה מְטַמְטוּם הַמַּח וְהַדַּעַת, עַד שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ דְּמִיוֹנוֹת, וּמְדַמָּה כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, וּמַצִּיר בְּדַעְתּוֹ כָּל מִינֵי לְכַלּוֹף וְזָבֵל, עַד שֶׁבָּא רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבֹן, לְפָגַם הַבְּרִית. כִּי הַתַּאֲוָה הַזֶּה הָעֵקֶר תְּלוּי בְּדַמְיוֹן, כִּי הוּא מְכַנֵּס בְּדַמְיוֹנוֹ כָּל מִינֵי צוּרוֹת שֶׁל הֶבֶל. וַיִּשׁ שֶׁכָּל-כָּף נִתְפָּסוּ בְּהַרְהוּרִים רָעִים, שֶׁקָּשָׁה לָהֶם לְצֵאת מִזֶּה, כִּי מְהַרְהָרִים וְחוֹזְזִים וּמְהַרְהָרִים אַחַר הַהֶבֶל שֶׁל נְאוּף, וְזֶה מְבִיא אוֹתָם אַחֲר־כָּף לְפַל אֶל תַּאֲוֹת מְמוֹן, שְׁרוּדָפִים יוֹמָם וְלַיְלָה אַחֲרֵ מְמוֹן, עַד שֶׁנִּתְעַקֵּם לְבָבָם לְגַמְרֵי מַחֲמַת זֶה. וּכְמֵאמָרָם ז"ל (עֲרוּבִין מֵא:): עֲנִיּוֹת מַעֲבָרַת אֶת הָאָדָם עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ; הִינּוּ שֶׁהוּא מִתְבַּלְבֵּל וְנִשְׁפָּר לְגַמְרֵי, וְנִכְנָס

לדכאון — למה אין לו כסף, כי יש לו מנה —
 רוצה מאתים, ויש לו מאתים — רוצה ארבע-
 מאות, כי אין סוף וגבול לתאות ממון, ואחר-כך
 מעברת אותו על דעת קונו, שהוא מלא קשיות
 וספקות עליו ותברך. וזה הנפיון הגדול של האדם,
 שאינו יכול להשלים עם המציאות, כי כל-כך
 נתעקם לבבו עליו ותברך, עד שנכנסות בו
 מחשבות של כפירות ואפיקורסות — למה לזולת
 יש ולו אין?! למה ההוא עשיר ואני עני?! אשר
 כל 'למה' זו קלפה המעקמת את לבבו, עד שיש
 בגי-אדם, שנכנסים בהם קשיות וספקות על
 הקדוש-ברוך-הוא, והכל מחמת תאות ממון
 שנכנסה בהם, ורואים שעוברים ימים ושנים, ועדין
 לא הגיעו אל ממון. כי מי שנכנס בתאות ממון,
 נתקיים אצלו מה שאמר החכם מכל האדם (קהלת
 ה, ט): "אוהב כסף לא ישבע כסף", שדרשו חכמינו
 הקדושים (ויקרא רבה, פרשה כב, סימן א'): "אוהב
 ממון לא ישבע ממון", שכל מי שהוא הומה
 ומהמה אחר ממון, וקרקע אין לו, מה הנאה לו?!
 כי אפלו מי שיש לו כבר כסף, אם אין לו עדין
 קרקע ובית ודירה, הוא תמיד בצער ומקנא בזולת.
 ובפרט בעתים הללו, שלכל אחד יש בית ודירה

נאָה, וְלוֹ אֵין, זֶה מַמַּשׁ שׁוֹבֵר אוֹתוֹ, כִּי מֵרַב קִנְיָה
 נִהְרָסִים לוֹ כָּל הַחַיִּים, וּכְמֵאֲמָרְךָ ז"ל (שַׁבַּת קִנְיָה):
 עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי יד, יד): "וַיִּרְקֹב עֲצָמוֹת קִנְיָה"; כָּל
 מִי שֵׁישׁ לוֹ קִנְיָה בְּלִבּוֹ — עֲצָמוֹתָיו מִרְקִיבִים, וְזֶה
 עוֹד בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ שֶׁל הָאָדָם, שֶׁמֵּרַב קִנְיָה שֶׁמִּקְנֵא
 בַּזּוּלָת, שֵׁישׁ לוֹ מָמוֹן וְדִירָה וּמְכוֹנִית, וְכָל תַּאֲוֹת
 הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִקְנֵא בְּחֵבְרוֹ עַד שֶׁעֲצָמוֹתָיו
 נִרְקָבוֹת עוֹד בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, כִּי הוּא אֵינוֹ מוֹצֵא אֶת
 מְקוֹמוֹ מֵרַב צַעַר וְעִגְמוֹת נַפֶּשׁ — "לָמָּה לְזוּלָת יֵשׁ
 וְלִי אֵין". וְאַפְלוֹ שֵׁישׁ לוֹ, הוּא תָּמִיד חוֹשֵׁב —
 לָמָּה לְזוּלָת יֵשׁ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, כִּי זוֹ מַחְלָה אֲצֵל כָּל
 אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁלְזוּלָת יֵשׁ יוֹתֵר
 מִמֶּנּוּ, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲשֹׁב וּלְתַאֲרַר לְעֲצָמוֹ,
 שֶׁהָעֵין שֶׁל הָאָדָם מְטַעָה אוֹתוֹ, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלוּ לָנוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים נד:), שֶׁאֶחָד מִן הַדְּבָרִים
 הַמְּכַסִּים מִבְּנֵי-אָדָם — שֶׁאֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה בְּלִבּוֹ
 שֶׁל חֵבְרוֹ. וְלָכֵן יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁמִּבְּחוּץ רוּאִים אֲצֵל
 מִישֶׁהוּ עֲשִׂירוֹת, וְלֹא חָסֵר לוֹ שׁוֹם דְּבָר, אֲבָל
 בְּפָנִים הוּא מְלֵא צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים
 רָעִים, וְאַנְשִׁים מְקַנְאִים בּוֹ מְאֹד מְאֹד, וְזֶה אֲשֶׁר
 מְבִיא אֶת הָאָדָם שִׁיתְעַקֵּם לְבוֹ, וְיִהְיֶה לוֹ קִשְׁיוֹת
 וּסְפָקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁזֶה הַנְּסִיּוֹן הַכִּי גָּדוֹל

בחיים. וְכַל זֶה בָּא לוֹ מִבְּלוֹבּוּל הַדַּעַת, שְׁנִתְבַּלְבַּלְתָּ דַעַתוֹ מִחֶמֶת שְׁפָגָם בְּבְרִית, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נֹפֵל לְתַאוֹת מְמוֹן, שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ, שְׁנִתְעַקֵּם הַלֵּב בְּעִקְמוּמֵיּוֹת וּבְקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, עַד שֶׁנֹּפֵל בְּכַפִּירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְנִכְנָסִים בּוֹ סִפְקוֹת בְּמַצִּיאוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן. וְתִכְרַף-וּיִמָּיד כְּשֶׁנֹּפְלוֹת עַל הָאָדָם מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ, הוּא נִמְצָא בְּמָקוֹם מְסַכֵּן מְאֹד מְאֹד, כִּי בּוֹ כְּרָגַע שְׁאָדָם נֹפֵל בְּכַפִּירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְנִכְנָסִים בּוֹ סִפְקוֹת בְּאֶמוּנָה, הוּא נִמְצָא בְּמָקוֹם תְּנִינִים וְנִחְשִׁים מְסַכְּנִים מְאֹד, וְיָכוֹל לְאַבֵּד אֶת עוֹלְמוֹ כְּרָגַע.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, אָף שְׁאֵנִי מִבֵּין אֶת צַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה, וּמַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּעֵנִין תַּאוֹת נְאוּף שְׁבוּעֶרֶת בְּךָ כְּתַנּוּר לוֹהֵט, וְאַתָּה נִכְשָׁל בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַד שְׁנִתְקַלְקַל דַּעַתְךָ, אֲשֶׁר מִזֶּה בָּאָה עָלֶיךָ תַּאוֹת מְמוֹן, עַד שֶׁאַתָּה אוֹכַל אֶת לֶבֶךָ מֵרַב צַעַר וְעִגְמוֹת נִפְשׁ שְׁאַתָּה מְקַנָּא בְּזוּלָת, וְזֶה מַה שֶׁהוֹרֵס לְךָ אֶת הַחַיִּים, עַד שֶׁאֵינְךָ שֵׁם עַל לֶבֶךָ, שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ יוֹם אַחַר יוֹם בְּהֶבֶל וְרִיק. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל (לְקוּיטֵי-הַלְכוֹת, מְגִלָּה, הַלְכָה ו', אוֹת יח): עֵקֶר אֲבִדַת

הימים, שאדם מאבד את ימי חייו, חס ושלום, העקר הוא על-ידי תאונת ממון וטרדת הפרנסה פנאקה בחוש, ועל זה נאמר (ירמיה יז): "עשה עשר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו", כי אינו זוכה להשלים את ימיו, כי מאבד את ימיו על-ידי-זה, וכמרגל לשון זו בספרי מוסר: "אדם דואג על אבוד דמיו, ואינו דואג על אבוד ימיו, דמיו חוזרים וימיו אינם חוזרים", ועקר מרירות וטרדת הממון של כל אחד, הוא על-ידי הקנאה והפעס, כי מי שמבטל את הקנאה והפעס זוכה לעשירות תמיד, כי הוא שמח בחלקו תמיד, וכמאמרם ו"ל (אבות, פרק ד'): "איזהו עשיר שמח בחלקו", ועל-ידי-זה זוכה לעשירות אמתית ממש, כי מי שהוא שמח עם כל מה שנתן לו הקדוש-ברוך-הוא, ואינו אץ להעשיר, על-ידי-זה ממשיך על עצמו שמחה עצומה שמחה רוחנית; ומרגיש כל מיני ערבות ונעימות בחייו, והוא הכי מאשר, מאחר שהוא שמח בחלקו, סימן שיש לו אמונה פשוטה בו יתברך, שזה מה שמחיה אותו. אבל מי שאינו משבר את הקנאה והפעס, עליו נאמר (ישעיה ח, כא): "והיה כי ירעב והתקצר וקלל במלכו ובאלקיו" וגו', אפלו כשיש לו עשירות, הוא מלא

כַּעֲס, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "כִּי כָל יָמָיו מִכְּאֲבִים וְכַעֲס עֲנִינּוּ גַם בְּלִילָה לֹא שָׁכַב" וְגו', כִּי בְּכָל פַּעַם חָסַר לוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְתַמִּיד הוּא מְקַנָּא בַּזּוּלָת, וְנִדְמָה לוֹ שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ. וּבְאַמֶּת הַכֹּל דְּמִיּוֹן גְּדוֹל, כִּי אִם אָדָם מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵי, וְהוּא שֵׁשׁ וְשֹׁמֵחַ בְּחֻלְקוֹ, זֶה עֵקֶר הָעֲשִׁירוֹת הָאֲמִתִּית, שֶׁהוּא שֹׁמֵחַ בְּחֻלְקוֹ. וְלִהְפֹּךְ מִי שֶׁתַּמִּיד מְקַנָּא בַּזּוּלָת, אֲפִלּוֹ שֵׁישׁ לוֹ עֲשִׁירוֹת, עִם כָּל זֹאת בְּאַמֶּת כָּל הָעֲשִׁירוֹת שֶׁלוֹ אֵינָה כְּלוּם, וְעָלִיו נֶאֱמַר (נְדָרִים מ.א.): דַּעַת חֲסֻדָּתָּהּ, מַה קָּנִיתָ?! הֵינּוּ עַל-יָדֵי הַכַּעֲס, שֶׁעַל-יָדֵי-זֶה חֲכַמְתוֹ מִסְתַּלְקֵת מִמֶּנּוּ, וְאִזּוֹ הוּא חֲסֵר דַּעַת, וּבְרִגְעַ שְׁאִין לוֹ אֶת הַדַּעַת הָאֲמִתִּית שֶׁל אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ 'מַה קָּנִיתָ'? כִּי בּוֹדָאֵי אֵין הָעֲשִׁירוֹת שֶׁלוֹ כְּלוּם, כִּי תַמִּיד חָסַר לוֹ יוֹתֵר, וְלִבְסוּף אֵין נִשְׁאָר לוֹ כְּלוּם, וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בִּידּוֹ. וְעַל-כֵּן עֵקֶר תְּקוּנַת הַיָּמִים, עַל-יָדֵי שֶׁמִּבְטֵל אֶת הַקְּנָאָה וְהַכַּעֲס מִמֶּנּוּ, שֶׁלֹּא יִקְנָא וְלֹא יִכַּעֲס עַל הַחֲסֻרוֹנוֹת שֶׁלוֹ, רַק לִהְיוֹת שֹׁמֵחַ בְּחֻלְקוֹ תַמִּיד, וְעַל-יָדֵי-זֶה זוֹכֶה לַעֲשִׁירוֹת אֲמִתִּית מִמֶּשׁ.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּזְכֹּר אֶת זֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי! כִּי
כְּשֶׁאַדָּם נִכְשָׁל בַּפָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן,
נִתְעַרְבֶּבֶת דְּעֵתוֹ, וְאִזּוֹ אֵינּוּ זֹכֶה לְחֹשֶׁב יֵשֶׁר, כִּי
נִתְבַּלְבְּלֵת דְּעֵתוֹ לְגַמְרֵי, וְנִתְעַקֵּם לְבָבוֹ בְּקִשְׁיֹת
וּבְסִפְקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאַפְלוֹ שְׁלֵא רוּאִים אֶת
זֹאת מִבְּחוּץ, מִבְּפְנִים הוּא מְלֵא כְּפִירוֹת
וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְלִכֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי,
בְּנִי! לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיָדֶיךָ, וְאִם אַתָּה יוֹדֵעַ,
שֶׁפְּגַמְתָּ בַּבְּרִית, וְנִפְלַתְּ כְּכֹר בְּתֵאוֹת מְמוֹן, וְאַתָּה
מְלֵא קִנְאָה וְכַעַס עַל הַזֹּלַת, מְלֵא סִפְקוֹת וְהִרְהוּרִים
רְעִים אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, רְאֵה לְפָל עַל פְּגִיבָה, וְתִבְקֶשׁ
רַחֲמִים רַבִּים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וִירַחֲם עָלֶיךָ,
שֶׁתִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַצָּרָה הַמְרָה הַזֹּאת, כִּי אֵין עוֹד צֹעֵר
וּמְכָאוֹב לְנִשְׁמָה כְּמוֹ קְלִקוּל הָאָמוּנָה, כִּי הָאָמוּנָה
זוֹ מִדַּת הַמְּלָכוֹת, שְׂרֵשׁ גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכִשְׁמוּרִיד
אֶת גִּשְׁמָתוֹ אֶל מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, שֶׁהֵם הַסִּפְקוֹת
וְהִרְהוּרִים רְעִים וְהַעֲקוּמוּמִיּוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, שֶׁזֶּה
הַצָּרָה הַכִּי גְדוֹלָה לְנִשְׁמָה, אֵין עֲצָה אַחֲרֵת אֲלֵא
לְפָל עַל פְּגִיבָה, וְלִבְקֶשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ,
שְׂיִוְצִיאוּ מִהַפַּח יְקוּשׁ שֶׁנִּפְלֵ אֵלָיו, וְיִתְחַנֵּן לְפָנָיו
יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה לְטַהֵר אֶת לְבָבוֹ הַמְּלֵא זְהֵמָה שֶׁל
כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וְיִזְכֶּה לְקַדֵּשׁ וְלְטַהֵר אֶת

עֵינָיו, שְׁזָה (במדבר טו, ט): "וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם", וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת יב:): "אַחֲרַי לְבַבְכֶם" — זֶה מִינּוּת, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (תהלים נג, ב): "אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹקִים", "אַחֲרַי עֵינֵיכֶם" — זֶה הִרְהוּר עֲבָרָה, שְׁנֹאֲמַר (שופטים יד, ג): "וַיֹּאמֶר שְׁמֹשׁן אֶל אָבִיו אוֹתָהּ קַח לִי כִי הִיא יְשָׁרָה בְּעֵינַי", "אַתָּם זֹנִים" — זֶה הִרְהוּר עֲבוּדָה זָרָה, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שופטים ח, ג): "וַיִּזְנוּ אַחֲרַי הַבְּעָלִים", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סנהדרין ח): גְּמִירֵי דְאֵין יִצְרַהֲרַע שׁוֹלֵט, אֲלֵא בְּמָה שְׁעֵינָיו רוֹאוֹת; וְלִכֵּן צָרִיכִים לְצַעֵק וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שִׁישְׁמְרֵהוּ לֹא לְפָגֵם בְּעֵינָיו. וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוּ, אֲשֶׁר אֵשׁ הַפְּרִיצוֹת עוֹשָׂה פְּרִצוֹת בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְהַנְצִיל מֵהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, שְׁזָה מְבִיא לַיָּדֵי חַמוּם עֲבָרָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְבַּלְבַּלַת דַּעְתּוֹ, וְנִתְעַקַּם לְבָבוֹ בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְרָץ אַחַר הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב פְּקוּרָא בְּהָרִים, שְׁזָה מְכַלָּה לוֹ אֶת יָמָיו הַטּוֹבִים. וְלִכֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! וְאַל תִּתְיַאֵשׁ, אֲפִלּוּ שְׁנִכְשַׁלְתָּ בְּמָה שְׁנִכְשַׁלְתָּ, וְאֲפִלּוּ עֲכָשׁוּ עוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שְׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת אַל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים,

כמאמרם ז"ל (ברכות י.): אפלו חרב חדה מנחת על צוארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים; כי אצלו יתברך מאד מאד חשבה תפלה, ובקש מה שכל אחד מבקש ומתחנן אליו יתברך. וענין התפלה צריך להיות בתמימות ובפשטות, שתרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך באשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו, והעקר — בלשון שאפה רגיל בה, כי אדם צריך לדבר להקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו בתמימות ובפשטות, ואף שנדמה לו בתחלה, שאין מי ששומע אותו, ואין מי שיבין אותו, כי עולמו חשך בעדו מתאנתו שבוֹעֶרֶת בו, עם כל זאת אם תהיה חזק ואמין, ותדבר דבור אחר דבור, ותזרק תפלה אחר תפלה אחריו יתברך, לבסוף תראה ישועה גדולה, העקר לא להתיאש מן הרחמים.

ב.

צריך שתדע, אהובי, בני! אשר עקר הנפיון הגדול לאדם בזה העולם הוא להשאיר באמונה פשוטה בו יתברך, ולא להרהר אחריו יתברך בשום פנים ואפן, אפלו שהולך לו הפך ממה שהוא

רוצה; כי על-פירב האדם נופל בדעתו כשהוא מתפלל ומתחנן אליו יתברך, ואינו רואה שום תוצאות מכל תפלותיו, זה מה שמביא אותו לעקמומיות הלב, ונכנסים בו קשיות וספקות אחריו יתברך, וכמאמרם ז"ל (ברכות לב:): כל המאריך בתפלתו ומעין בה, סוף בא לידי כאב לב, שנאמר (משלי יג, יב): "תוחלת ממשכה מחלה לב", ופרש רש"י: ומעין בה — מצפה שתעשה בקשתו על-ידי הארכתו, סוף שאינה נעשית, ונמצאת תוחלת ממשכת חנם, והיא כאב לב, כשאדם מצפה ואין תאותו באה; וכמעט אין אדם שיהיה נקי מזה, כי לא מבעיא, מי שאינו מתפלל כלל, שבודאי תכף-ומיד כשעובר עליו איזה משבר או צרה, הוא נופל בכפירות ואפיקורסות, ולבו מתעקם בקשיות אחריו יתברך, אלא אפלו מי שכן מתפלל אליו יתברך, ומרבה בתפלה, אבל מעין בתפלתו, והוא מבטח שיעשה לו, זה גם-כן מביא אותו לידי כאב לב, כי הוא גורם על עצמו קטרוג, כי חושב שהוא ראוי שיענו לו, ועל-ידי-זה מרחיק ממנו את הישועה; כי אדם צריך להתפלל להקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשטות, בלי קווי שחר, אלא עליו לבקש ברחמים ובתחנונים בלי

שום מחשבות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצו) על מאמרם ז"ל (אבות, פרק ב'): וכשאתה מתפלל, אל תעש תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים; כי אסור לאדם לעמד עצמו על שום דבר, הינו אסור להתעקש בתפלתו, שהקדוש-ברוך-הוא יעשה לו דוקא את בקשתו, כי זהו כמו שלוקח דבר בחזקה ובגזלה, רק צריך להתפלל ולהתחנן לפני השם יתברך ברחמים ובתחנונים, אם יתן השם יתברך — יתן, ואם לאו — לאו, וזה 'אל תעש תפלתך קבע', מלשון גזלה, כמו שכתוב (משלי כב, כג): "וקבע את קביעהם נפש", הינו שפל מה שהוא מבקש — הן פרנסה או בנים או שאר צרכים, אסור להתעקש לעמד עצמו בתפלתו, שדוקא יעשה הקדוש-ברוך-הוא את תפלתו, כי זוהי תפלת קבע, שלוקח הדבר בחזקה ובגזלה, רק יתפלל ברחמים ובתחנונים, אם יתן — יתן, ואם לאו — לאו.

וזה יסוד גדול לכל בר ישראל, ומפל שפן מי שכבר חטא ופגם בכריתו, שעל-ידי-זה נתבלבל מחו לגמרי, ונעקרה ממנו החמימות של האמונה הקדושה, ונכנסו בו ספקות ועקמומיות אחריו

יתברך, לו אסור לחשב כרגע, שבזה שיתפלל, תכף-ומיד יתנו לו את בקשתו, כי זה יביא לו יותר ויותר עקמומיות וספקות באמונה הקדושה, רחמנא לצלן. ולכן אדם צריך להיות מכיר את מקומו, ולא יבקש אלא ברחמים ותחנונים, וידע שהוא אינו ראוי שתתקבל תפלתו מרב חטאיו ועוונות שחטא בפגם הברית, שזה מה שערכב את דעתו לגמרי, עם כל זאת יהיה חזק מאד להתפלל תפלה אחר תפלה, כי סוף כל סוף יראה נסים ונפלאות שייעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא, כי מי שמחזק את עצמו בעבודת התפלה, ובורת תמיד אליו יתברך, ושופך את לבבו הנכאה לפניו יתברך, ומספר לו את כל אשר מעיק לו, ואפלו שעושה דבר זה אף פעמים — אינו מתיאש, אזי לבסוף יראה ישועה.

ולכן, אהובי, בני! מאחר שעברו עליך כל-כף הרבה משברים וגלים בחיך, ואתה מלא הרהורים רעים אחריו יתברך, למה אינו עושה את רצונו, אשר דבר זה מעקם את לבך בקשיות ובספקות, ראה להחזיק מעמד, ותחזק את עצמך במצבים הכי קשים שעוברים עליך עכשו, ואל ירע לבך,

ואל יכנסו בך שום הרהורים אחריו יתברך, שזו עקר גדלת בר ישראל. ואף שהוא הנפיון הכי גדול, עם כל זאת זה היה שבחם של האבות הקדושים: אברהם, יצחק ויעקב, שאף פעם לא הרהרו אחרי מדותיו יתברך. וכמאמרם ו"ל (סנהדרין קיא.) על פסוק (שמות ה, כג): "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה", אמר לו הקדוש-ברוך-הוא, חבל על דאבדין ולא משתכחין, הרי כמה פעמים נגליתי אל אברהם, יצחק ויעקב באל שדי, ולא הרהרו על מדותי, ולא אמרו לי מה שמך. אמרתי לאברהם (בראשית יג, יז): "קום התהלך בארץ לארצה ולרחבה כי לך אתננה", בקש מקום לקבור את שרה ולא מצא, עד שקנה בארבע-מאות שקל כסף, ולא הרהר על מדותי. אמרתי ליצחק (בראשית כו, ג): "גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך", בקשו עבדיו מים לשתות ולא מצאו, עד שעשו מריבה, שנאמר (בראשית כו): "ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים", ולא הרהר אחר מדותי. אמרתי ליעקב (בראשית כח, יג): "הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה", בקש מקום לנטע אהליו ולא מצא, עד שקנה במאה קשיטה, ולא הרהר אחר מדותי. ולא אמרו לי מה שמך, ואתה

אמרתי לי מה שמך בתחלה, ועכשו אתה אומר לי (שמות ה, כג): "והצל לא הצלת את עמך", ופרש רש"י: חבל על דאבדין — הפסד גדול יש על גדולים שאבדו, ואיני יכול למצא חסידים אחרים כמותם, שאין אתה כאברהם ויצחק ויעקב שלא הרהרו אחרי מדותי. הרי שלך לפניך, איך שאסור לו לאדם להרהר אחרי מדותיו יתברך, ואפלו צדיק כמשה רבנו, אשר התורה הקדושה העידה עליו (דברים לד, י): "ולא קם עוד נביא בישראל כמשה אשר ידעו הויה פנים אל פנים", ומכל שכן אנשים קטנים ופחותים ומגשמים, מלאים עוונות, כמונו היום, שבנדאי אסור לנו להרהר אחר מדותיו יתברך, שזה בעצמו הסתת היצר, כי לא די שהכשיל אותנו בעוונות חמורים של פגם הברית, שעל-ידי-זה נתקלקל דעתנו ומחננו, ונתעקם לבבנו, עוד זאת הוא מכניס בנו הרהורים להרהר אחרי מדותיו יתברך, אשר זהו עון חמור במאד מאד, כי בו ברגע שאדם מרהר אחר מדותיו יתברך, נפתחת תחתיו הגיהנום, ורעים ומרים לו החיים, ומסתובב בעולם הדמיון, וחשף בעדו ולא אור.

וְלָכֵן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנִי! לְהַשְׁלִיךְ אֶת דַּעְתְּךָ
 לְגַמְרִי, וּתְסַלֵּק אֶת חֲכַמְתְּךָ הַמְדַמָּה, וְלִךְ לְמָקוֹם
 פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וְשָׁם תִּתְחִיל לְדַבֵּר אֶל
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן
 אֶל אָבִיו בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֶךְ, וְתִבְקֶשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וִירְחֹס עֲלֶיךָ, שְׂיִוָּצִיא אוֹתְךָ מֵהַפֶּחַ
 יְקוּשׁ וְנִשְׁבֵּר שְׁנִפְלֵת אֵלָיו. וְאָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ
 הַקְדוֹשִׁים (פְּנִחוּמָא וַיְרָא): אָמַר לְהֵן הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֵוּוּ זְהִירִין בְּתִפְלָה, שְׂאִין מְדָה
 אַחֲרֵת יָפָה הַיְמִנָה, וְהִיא גְדוּלָה מְכֹל הַקְרִבְנוֹת;
 וְאִם תִּהְיֶה חֲזֹק בְּזֶה, תִּרְאֶה שְׁלִבְסוּף יִתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ
 מְלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעֶצְמוֹ, וְתִרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה
 עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

ג.

צְרִיף שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר
 (שיחות-הַר"ן, סימן רכ), שְׂתַרְדּוּ מִלְמַעְלָה אֶפִיקוֹרְסוֹת
 גְּדוּלָה בְּעוֹלָם בְּשִׁבִיל הַנְּסִיּוֹן, וְאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהָאֲנָשִׁים
 שְׂלִי יִהְיוּ חֲזֹקִים בְּאֲמוּנָה, אֲבָל אֲנִי מְגַלֶּה אֶת זֹאת,
 כְּדִי שְׂיִתְחַזְּקוּ אֲנָשִׁים וַיִּדְעוּ שְׂדַבְּרוּ מִזֶּה. וּבְאֲמַת
 עֲלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן לְמָה אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהָאֲנָשִׁים

שלו? יהיו חזקים באמונה? אלא ידוע, שכל הענין של רבנו ז"ל זה תפלה והתבודדות, להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואי אפשר לדבר אליו יתברך, אלא על-ידי שמאמינים שהוא יתברך נמצא, ואין בלעדיו נמצא, וכמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), כי מה שאדם אינו מתחזק בתפלה, זה מפני שאין לו אמונה חזקה, שהוא יתברך נמצא על ידו; כי באמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, שמלא כל הארץ כבודו, והקדוש-ברוך-הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדולה, והיה מדקדק מאד לכון את דבריו. נמצא, שכל הענין של תפלה ובקשה אליו יתברך, ושיחה בינו לבין קונו — יסודו באמונה, שאדם צריך להיות חזק מאד באמונה פשוטה בו יתברך, אשר גם במקומות המטנפים שנמצא, גם שם נמצא הקדוש-ברוך-הוא. וכמו שכתוב (ויקרא טז, טז): "השכן אתם בתוך טמאתם", ופרש רש"י: אף-על-פי שהם טמאים — שכינה ביניהם. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח), שהדבור הולך עם האדם אפלו במקומות המטנפים, כמו האם

ההולכת עם התינוק בכל מקום שהוא הולך. ועל-כן הדבור נקרא אם הבנים, וזה (ירמיה לא, יט): "כי מדי דברי בו זכור אזכרנו", שהדבור זוכרים תמיד, והולך עמו אפלו במקומות המטנפים; כי באמת סוד ההתבודדות — לדבר ולשיח ולספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך בלשון שרגיל בה, וזה בא משער החמשים, שישגלה משיח צדקנו את הדרך הזו לכלל ישראל ולכלל העולם, כמו שכתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם הוי"ה, לעבדו שכם אחד", וזה נקרא בגן המלכות, שכלם יקבלו מלכותו יתברך. ולכן מי שסרגיל את עצמו עוד עכשו לדבר אליו יתברך, וכל מה שהוא צריך בגשמיות וברוחניות הוא מדבר רק אליו יתברך, אצלו נבנית האמונה ביותר, כי הוא מרגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והשם יתברך אתו, עמו ואצלו, וכביכול מטיל עם הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (ויקרא כו): "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים, ואתם תהיו לי לעם". ופרש רש"י: אטיל עמכם בגן-עדן כאחד מכם, ולא תהיו מזדעזעים ממני; כי מי שסרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וחי עם הקדוש-ברוך-הוא,

וְנוֹשִׁים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא מְרַגֵּשׁ
 שֶׁהַכֹּל הוּא אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת הוּא הַכֹּל, הוּא חַי עוֹד
 בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא. וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם
 שָׂרְבְנוּ ו"ל אָמַר, שֶׁהָאֲנָשִׁים שֶׁלוֹ הֵינּוּ אֵלֹה שֶׁיִּדְבְּרוּ
 תָּמִיד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִבְרְחוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 יְהִיו חֲזָקִים בְּאֲמוּנָה.

וְלִכֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי! אִף שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ כָּל
 מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים מִפְּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, וְכֵן אַתָּה
 נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאַתָּה מִתְּלַכְלֵךְ בְּעוֹנוֹת
 חַמוּרִים, וְכִכֵּל שְׂאֵתָה רוּצָה לְצֵאת מִזֶּה, אַתָּה נוֹפֵל
 יוֹתֵר עָמֵק, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֵל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים,
 כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלַה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב',
 סִימָן עח): אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, אֵין דְּבַר כְּזֶה
 לְהִתְיַאֵשׁ, אֲפֹלוּ שְׁנִתְרַחַק כְּמוֹ שְׁנִתְרַחַק, גַּם מִשֵּׁם
 יְכוּלִים לְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ
 כָּלֵל, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה.
 וּכְתִיב (דְּבָרִים ל, ד): "אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בַּקֶּצֶה הַשָּׁמַיִם
 מִשֵּׁם יִקְבְּצֶךָ הַיְי"ה אֱלֹקֶיךָ וּמִשֵּׁם יִקְחֶךָ"; וְלִכֵּן
 לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כָּךְ שָׁבוּר?! הָאֵינְךָ
 יוֹדֵעַ, שֶׁעַכְשָׁיו עוֹבֵר עָלֶיךָ הַנְּפִסְיוֹן הַכִּי קָשָׁה?! כִּי
 בְּאֲמַת הַנְּפִסְיוֹן הַגָּדוֹל שֶׁל הָאָדָם — לְרֵאוֹת אֵל מִי

יפנה בעת צרה, אם יתיאש לגמרי מחייו, או
 שיתחזק ברצונות חזקים לרוץ אתריו יתברך,
 ויאמר לעצמו: "יהיה מה שיהיה, אני את הקדוש-
 ברוך הוא לא עזב, אפלו שכבר לא יהיה לי —
 לא עולם הזה ולא עולם הבא, אני תמיד אדבר
 אליו יתברך", ומי שחזק ברצונות ובכסופים חזקים
 כאלו, אזי אפלו שיהיה בעמקא דתהומא רבא, גם
 משם יזכה לצאת, כי הרצון עולה על הכל,
 וכמוכא בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, ערב,
 הלכה ג', אות א'), כי העקר הוא הרצון, שצריך האדם
 להרגיל את עצמו לכסף ולהשתוקק ולהתגעגע
 בכל עת להשם יתברך ולתורתו ולמצוותיו,
 ולהשתדל תמיד שיהיו לו רצונות טובים וחזקים
 דקדושה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן
 נא), שעקר עבודת השם יתברך הוא הרצון, כי
 לעבד את השם יתברך, איני יודע מי הוא זה
 שיוכל לומר שיעבד את השם יתברך, ואפלו מלאך
 ושרף אינו יכול להתפאר שיוכל לעבד את השם
 יתברך, רק העקר הוא הרצון להשם יתברך,
 ואף-על-פי שנדמה שהכל רוצים להתקרב להשם
 יתברך, כי הכל חפצים ליראה את שמו, אף-על-
 פי-כן לא מבעיא, שאין אדם אחד דומה לחברו

בענין הרצון, כי אם גם באדם אחד אין יום אחד דומה לחברו בענין הרצון. וכן דבר מזה רבנו ז"ל כמה פעמים בכמה לשונות, שהעקר הוא רק הרצון והכסופין, שירצה ויכסף תמיד ברצון חזק לעשות רצונו? תברך באמת, ואם אף-על-פי-כן אינו זוכה, מה לעשות?! על-כל-פנים יתגבר לבלי להפסיק ולבטל הרצון, חס ושלום, רק ירצה יותר ברצונות חזקים, ויתגבר ברצון חזק ובכסופין גדולים להשם יתברך תמיד בכל עת לעולם ועד, כי העקר הוא הרצון.

כי באמת עקר תכלית הטוב של הנשמה הקדושה הוא, שתזכה לתכלית שלמות הרצון, שהוא סוד רצון שברצונות, שתזכה הנשמה שיהיו לה רצונות חזקים ואמתיים להשם יתברך, עד שתזכה להכלל ברעוא דרעוין, שהוא רצון שברצונות, יחידה דיחידה, שזוהי השלמות והמעלה העליונה מכל המעלות, כמו שמצינו, שמשה רבנו, שהוא מבחר המין האנושי, ומי לנו גדול ממשה, רבן של כל הנביאים והצדיקים האמתיים של כל הדורות, ולבסוף בעת הסתלקותו, שאז זכה בנדאי להגיע אל תכלית

שְׁלֵמוֹת הַמַּעֲלָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, וְכָל עֵקֶר עֲצָם
הַפְּלִגָּת מַעֲלָתוֹ הוּא, שְׂזִכָּה בְּעֵת הַסְּתַלְקוֹתוֹ
הַקְּדוּשָׁה לְהַכִּלֵּל בְּרַעְוָא דְרַעְוִין, שֶׁהוּא רְצוֹן
שְׁבַרְצוֹנוֹת. וְכַמוֹכָא בְּזֵהר (תְּרוּמָה פח:): בְּיוֹמָא
דְּשַׁבְּתָא כַּד מְטָא עֵידָן דְּצִלוֹתָא דְּמִנְחָה רַעְוָא
דְּרַעְוִין אֲשַׁתְּפַח וְעַתִּיקָא קַדִּישָׁא גְּלִיא רְצוֹן דִּילִיָּה,
וְכָל דִּינִין מִתְּכַפֵּינן וּמִשְׁתַּפַּח רַעְוָתָא וְחֲדוּ בְּכָלָא
וּבְהֵאֵי רְצוֹן אֶסְתַּלַּק מִשָּׂה נְבִיאָה מְהִימְנָא קַדִּישָׁא
מַעֲלָמָא בְּגִין לְמַנְדַּע דְּלָא בְּדִינָא אֶסְתַּלַּק, וְהֵהִיא
שְׁעַתָּא בְּרַצוֹן דְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא נִפְק נִשְׁמַתִּיהָ,
וְאִתְּטַמַּר בֵּיה בְּגִין כְּךָ (דְּבָרִים לד, ו): "וְלֹא יָדַע אִישׁ
אֶת קְבָרָתוֹ", מָה עַתִּיקָא קַדִּישָׁא טְמִירָא מְכָל
טְמִירִין, וְלֹא יָדַעִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, אוֹף הֵכָא הֵאֵי
נִשְׁמַתָּא דְּאִתְּטַמַּר בְּהֵאֵי רְצוֹן דְּאִתְּגַלִּיא בְּשַׁעַתָּא
דְּצִלוֹתָא דְּמִנְחָה דְּשַׁבְּתָא כְּתִיב: "וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת
קְבָרָתוֹ", וְהוּא טְמִיר מְכָל טְמִירִין דְּעֲלָמָא וְדִינָא לָא
שְׁלֵטָא בֵּיה זַכָּאָה חוּלְקִיהָ דְּמִשָּׂה, שְׁהַסְּתַלְקוֹת
מִשָּׂה הֵיטְהָ בְּשַׁבְּתָא בְּמִנְחָה, בְּרַעְוָא דְּרַעְוִין; נִמְצָא,
שְׁשֵׁלְמוֹת הַרְצוֹן הוּא גְּבֵה מִן הַכֹּל, וְכָל עֵקֶר
הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הוּא — לְזִכּוֹת
לְרַצוֹן, וְלְהַכִּלֵּל בְּרַצוֹן הָעֲלִיּוֹן, כִּי מִשָּׂה רַבְּנוּ הוּא
בְּעֲצָמוֹ סוּד הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת. וְעַל-כֵּן מִשָּׂה רַבְּנוּ

גימטריה תרני"ג, כי הוא בעצמו סוד כלליות תרני"ג
 מצוות התורה. ותכלית שלמות מעלת משה רבנו
 הוא, שנכלל ברצון שברצונות, ברעוא דרעוין.
 נמצא, שתכלית כל המצוות, שהם סוד משה רבנו,
 עקר התכלית הוא לזכות לרצון בשלמות. ולכן,
 אהובי, בני! מאחר שכבר עבר עליך מה שעבר,
 וגם עכשו עוברים עליך נסיונות קשים ומרים מכל
 הצדדים, אל תתיאש מן הרחמים, ואל תעזב את
 הקדוש-ברוך-הוא, יהיה איך שיהיה, ויהיה מה
 שיהיה, תמיד תבוא אליו יתברך, ותגיד לו שאתה
 רוצה רק אותו, ותוציא את הרצונות והכפופים
 שיש בלבך אליו יתברך, ותהיה מוכן ומזמן בכל
 עת ורגע למסור את נפשך בעבורו יתברך, ואפלו
 שעובר עליך עכשו הנסיון הגדול — שנתעקם
 לך, ואתה מלא בלבולים וספקות, שבור כחרס
 הנשבר ומלא מרירות, ואינך יודע מה יולד יום,
 עם כל זאת אל תעזב את הרצון טוב שיש לך, כי
 זה הנסיון הגדול שמנסים אותך עכשו מן השמים
 — אל מי תפנה בעת צרה. ולכן אל תעזב את
 מקומך, ותקיים מה שעשה יונה הנביא בעת
 שעברה עליו צרה גדולה ומרה, שנבלע בבטן הדג,
 מה כתיב אצלו (יונה ב'): "קראתי מצרה לי אל

הוֹי"ה וַיַּעֲנֵנִי מִבֶּטֶן שְׂאוֹל שׁוֹעֲתִי שְׁמַעְתִּי קוֹלִי:
 וַתִּשְׁלִיכֵנִי מִצוֹלָה בְּלִבֵּב יָמִים וְנָהָר יִסְבְּבֵנִי, כָּל
 מִשְׁבְּרֵיךָ וְגִלְיָךָ עָלַי עֲבָרוּ: וְאַנִּי אָמַרְתִּי נִגְרַשְׁתִּי
 מִנְּגֵד עֵינֶיךָ, אַךְ אוֹסִיף לְהִבִּיט אֶל הַיֵּכָל קִדְשֶׁךָ:
 אֲפָפוּנִי מִיָּם עַד נֶפֶשׁ תְּהוֹם יִסְבְּבֵנִי סוּף חֲבוּשׁ
 לְרֵאשִׁי: לְקַצְבֵי הַרִים יַרְדֵּתִי הָאָרֶץ בְּרַחֲמֶיךָ בְּעַדִּי
 לְעוֹלָם, וַתַּעַל מִשְׁחַת חַיֵּי הַוּי"ה אֱלֹהֵי: בְּהִתְעַטֵּף
 עָלַי נֶפֶשִׁי אֶת הַוּי"ה זְכַרְתִּי וַתְּבוֹא אֵלַיךָ תִּפְלְתִי אֶל
 הַיֵּכָל קִדְשֶׁךָ; לְמַדִּים מִכָּאן, שְׁאַפְלוּ שְׁכָבְרֵךָ הִיא
 בְּעֵמְקֵי עֵמְקִים בְּבֶטֶן הַדָּג, וְלֹא יָכוֹל הִיא לְזוּז, עִם
 כָּל זֹאת לֹא הִנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִפְלֵי, אֲלֵא מִשֵּׁם צָעַק
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן גַּם אַתָּה, אֶהוּבִי, בְּנִי!
 אֵל תִּתְיַאֲשׁ, וְאַפְלוּ שְׁעוּבֵר עָלֶיךָ מֵהַ שְׁעוּבֵר, זְכֹר
 אֲשֶׁר זֶה הַנְּפִיוֹן הַגָּדוֹל וְהָאֲחֵרוֹן שְׁעוּבֵר עָלֶיךָ, וְאִם
 תִּהְיֶה חֲזֹק — לֹא לְהִנִּיחַ אֶת הַרְצוֹן הַחֲזֵק שֶׁלְּךָ
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי תִרְאֶה, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְכָל
 שׁוֹנְאֵיךָ וּמְתַנְּדֵיךָ יִפְּלוּ תַּחַת רַגְלֶיךָ, וַיִּקְּיִם אֲצִלְּךָ
 (תְּהִלִּים פו): "עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה, וַיִּרְאוּ שְׂנְאֵי
 וַיִּבְשׁוּ, כִּי אַתָּה הַוּי"ה עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי".

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

הנהגות ישרות

הנהגות ישרות, שהם תקון הברית, על-פי דברי רבנו הקדוש והנורא, אור האורות, רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

יזהר מאד לטבל בכל יום במקנה, ובפרטיות כשחטא בפגם הברית, ישתדל הדבר הראשון לטבל במקנה, אשר הוא התקון הראשון, כמו שאמר רבנו ז"ל: "דאס ערשטע איז מקנה" (הדבר הראשון הוא מקנה).

ישתדל לומר בכל יום העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל, שהם תקון גמור לפגם הברית, והם: ט"ז ל"ב מ"א מ"ב נ"ט ע"ז צ' ק"ה קל"ז ק"נ, ותכף-ומיד כשזוכה לאמרו, אל יחשב יותר מזה כלל, כי בודאי נתכפר לו.

ישמר מאד מאד על מחשבתו, וינגיל את עצמו לחשב רק מחשבתו קדושות וטהורות, כי המחשבה גבוהה עד מאד, ולהפוך ישמר את עצמו מהרהורים רעים, אשר הם אבי אבות הטמאה, וכשמכניס במחשבתו אמתת מציאותו יתברך. אז הוא אצלו יתברך ממש, כי במקום שהמחשבה חושבת, שם כל האדם.

יקדש האדם את העינים שלו, כי עקר הנאוף תלוי בעינים, כי העין רואה והלב חומד וכלי המעשה גומרים. ועל-כן יקדש את העינים. וינגיל את עצמו

הנהגות ישרות

להסתפל בכל דבר בהחיות אלקות שיש בכל דבר, ויוציא לעצמו רמזים איך להתקרב אליו יתברך מכל דבר, וכן ישמר מאד לא להסתפל בדברים מאסים, כי אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה.): אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות, ואמרו (ברכות יב.): אחרי עיניכם — זה היהור עברה, ועל-כן צריכים לקדש מאד מאד את העינים, כי הכל תלוי בהעינים.

יזהר בעצמו מאד לקדש את האזנים שלו, וינגיל את עצמו לשמע רק בקול התורה הקדושה ובקול החכמים והצדיקים האמתיים, ויזהר מאד לא לישב בין לצים וקלים וריקים, מינים ואפיקורסים, ולא יניח לדברים הטמאים להכנס באזניו. ואמרו חכמינו הקדושים (כתובות ה.): אל ישמע אדם לאזניו דברים בטלים, מפני שהן נכוות תחלה לאיברים. ואמרו (שם) על פסוק: "ויחד תהיה לך על אזניך" (דברים כג), אל תקרי אזניך, אלא על אזניך, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון, יניח אצבעו באזניו, כי כשאדם שומע בקול הרשעים והקלים — יהיה אחריהם, ולהפוך כשישמע בקול התורה והחכמים והצדיקים האמתיים ימשיך אחריהם.

יזהר מאד מאד מהמדה המגנה של כעס וקפידות, וכמעט שכל תקון הנעת, תקון הברית תלוי בזה — שיהיה

הנהגות ישרות

האדם סבלן ומאריך אפו על כל מה שעובר עליו, כי את הנואף מפירים באף שלו, כך גלה לנו רבנו ז"ל, כפי כעסו ורציחתו שיש לו, כמו־כן יודעים שהוא נואף, רחמנא לצלן, ועל־כן מי שרוצה להגיע לתקון הברית בשלמות, צריך שירגיל את עצמו מאד מאד במדה היקרה של סבלנות, ויסבל כל הבא עליו, ויאריך אפו על כל מה שעובר עליו — הן מעצמו והן מבעל בחירה. וכפי שיזכה להיות סבלן ומאריך אף, כמו־כן יזכה לשלמות הדעת, ויתקן את אשר קלקל בכריתו.

יקדש האדם ויטהר מאד את דבור פיו, וידבר תמיד דבורי תורה ודבורי אמונה והשגחה פרטית, וישמר מאד מאד שלא ינבל את פיו בדברי נבלה ונאוף, כי הדבור יכריחו לעשות כל מה שמוציא מפיו, חס וחסלילה, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרק כד, סימן ז'): והיה מתניף קדוש, ולא יראה בך ערות דבר, אל תקרי ערות דבר, אלא ערות דבור — זה נבול הפה, כי על־ידי־זה מסלקים ממנו את השכינה הקדושה, וגורמים רעה לעצמו ולכל העולם כלו; ועל־כן מי שיודע בנפשו שפגם בכריתו, ובפרטיות בהוצאת זרע לבטלה יקדש מאד את דבורו, ולא ידבר שום דברים בטלים, ומכל שכן דבורים אסורים, כגון: לשון הרע,

הנהגות ישרות

רכילות, ליצנות, גבול פה, חס ושלום, כי עקר תקון הברית תלוי בתקון הלשון.

יחזיק מאד באמונה יתרה, שיכניס את עצמו בתוך האמונה הקדושה, ותמיד יציר בדעתו איך שמלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ואין בלעדיו יתברך כלל, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, והוא עומד באמצע, וכשיחשב את זה תמיד, על-ידי-זה יזדכך לגמרי, וימחל לו הקדוש-ברוך-הוא על הכל.

יהיה תמיד שמח וטוב לב, וישתדל לעשות תמיד רק צדקה וחסד עם כל בר ישראל, וירקד מרב שמחה על נקדת יהדותו, שזכה להברא מזרע ישראל ולא עשני גוי, וימסר את נפשו על נקדת השמחה, כי כל עקר פגם הברית בא להאדם רק מחמת עצבות, כי הקלפה המחטאת את האדם בפגם הברית נקראת יללה, ועל-כן עקר שלמות תקון הברית הוא שיהיה תמיד שמח בשמחה עצומה, ואף שזה קשה וכבד לו מאד מאד, מרב עוונותיו בפגמי הברית שלו, שזה מכניס בהאדם דכאון ועצבון פנימי, עם כל זאת עקר תקון הברית תלוי אף ורק במדת השמחה והחידוה, וצריכים למסור את נפשו להגיע אל המדה היקרה הזו של שמחה, שזה מכניס בהאדם רוח טובה ומדת רחמנות, ולעשות צדקה וחסד עם כל בר ישראל.

תפלת הדרך

בכל פעם כשאתה נוסע בדרך, תאמר תפלה זו, ועל־ידי־זה תנצל מתאנת דרכים ומכל מיני רע המתרגשים לבוא. ותחזור בשלום לביתך, בריא ושלם.

יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתוליכנו לשלום, ותצעי־דנו לשלום, ותסמכנו לשלום, ותגיענו למחוז הפצנו לחיים ולשמחה ולשלום, ותחזירנו לביתנו לשלום. ותצילנו מפף כל אויב ואורב ולסטים בדרך, ומכל מיני פּרענויות המתרגשות לבוא לעולם, ותשלח ברכה והצלחה בכל מעשה דינו, ותתננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו, ותשמע קול תחנונינו, פי אל שומע תפלות ותחנונים אֶתֶּה: ברוך אתה יי שומע תפלה.

פי' מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך:
ויעקב הלך לדרךכו, ויפגעו בו מלאכי אלהים: ויאמר יעקב פֶּאֶשֶׁר רָאָם: מחנה אלהים זה, ויקרא שם המקום ההוא מחננים:

בשם יי אלהי ישראל, מימיני מיכאל, ומשמאלי גבריאל, ומלפני אוריאל, ומאחורי רפאל, ועל ראשי שכינת אל:

להצלחת

**עמוס בן גילה
דבורה בת רבקה**

וילדיהם

**אליעזר שלמה בן שבורה
מלכה בת דבורה**

הקב"ה יעזור שיצליחו ברו"ג ובכל מעשי
ידיהם, ויהיו מקורבים לצדיק האמת כל ימי
חייהם בעוה"ז ובעוה"ב, ויזכו לפרנסה
בשפע ובנקל, ולאריכות ימים ושנים טובות
בבריאות השלימה, ולנחת מכל יוצאי
חלציהם, אכי"ר.

משה בן פורטונה

גילה בת איבט

רחל שלי בת גילה

דניאלה בת גילה

הקב"ה יעזור שיחזרו בתשובה שלימה.